

د پلار مسلک او د ماشوم معيوبه زېږېدنه

ډاکټر لمر

درنو لوستونکو ما دغه ليکنه ناخاپه په يوه بهرني برېښنا پاڼه کې چې په ماشوم د پلار د مسلک د اغېز په اړه يوه پوهنيزه څېړنه پکې راغلي ده ولوستله، نو هوډ مې وکړ، چې پښتو ته يې راواړوم. په دغه ليکنه کې ځينو هغو مسلکونو يا حرفو ته ښودنه شوې ده، چې د اوږدمهاله څېړنو په ترڅ کې دا جوتنه شوې ده، چې د پلرونو ځيني مسلکونه يا ناوړه عادتونه د اولاد په زېږېدلو کې د معيوبيت څرک پياوړی کوي، چې دغه څېړنه هم يو نوی څېړنيز څرک په جسمي روغتيا پالنه کې ښيي.

ژباړه:

داسې ښکاري، چې د پلار مسلک د ماشوم په جسمي روغتيا اغېز درلودلی شي. يو شمېر مسلکونه کولی شي د ماشوم له زېږېدنې سره سم د جسمي معيوبيت يا جسمي نيمگړتيا سبب شي. د امريکا ايالت د شمالي کرولين د پوهنتون «North Caroline USA» له څېړنو داسې څرگندېږي، چې يو شمېر جسمي ناروغي د پلار له مسلک سره تړاو لري. دغه پوهنتون د خپلې څېړنې نتيجه د يوې انگرېزي ژبې معتبرې مجلې چې د «Occupational and Environmental Medicine» په نامه يادېږي په ورستۍ گڼه کې خپره کړې ده. دغه پوهنتون د خپلې څېړنې د موندنې پايله د «The National Birth Defect Prevention Study» د څېړنيز بهير په ترڅ کې تر لاسه کړي دي.

د امريکا د شمالي کرولين پوهنتون د ۱۹۹۷ او ۲۰۰۴ ميلادي کال په اوږدو کې هغه ماشومان څېړلي دي، چې په دغه موده کې له کورناستو ميندو زېږېدلي دي. د

دغه امریکایي پوهنتون له څېړنو سره سم د ۱۰۰۰۰ (لسو زرو) هغو پلرونو چې په اولادونو کې یې د زېږېدنې په ترڅ کې ماشومان له جسمي نیمګړتیاوو یا له یو ځانګړي معیوبیت سره پیدا شوي دي او ۴۰۰۰ (څلور زره) هغه پلرونه، چې د ماشومانو د زېږېدنې په ترڅ کې یې سالم اولادونو دنیا ته زېږېدلي دي، نو دغه پوهنتون د دغو دوو ډلو پلرونو یوه پرتلیزه څېړنه تر سره کړې ده. همدا ډول هغه پلرونه هم څېړل شوي دي، چې ماشومان یې مړه زېږېدلي او یا یې د مور د امېدواري په بهیر کې مېرمنو اولادونه نقصان کړی وو.

په دغه څېړنه کې یو شمېر مسلکونه نشوی کېدلی چې د زېږېدنې په ترڅ کې د ماشوم جسمي نیمګړتیاوو د رامنځ ته کېدلو سره تړاو ولري، چې هغه مسلکونه د تعمیراتو مهندسي، تعمیراتي یا توکیز ډېزاینران، د روغتیايي سیستم چارواکي، نقاشان، سرتېري، ماشینیسټ او د تیاترد ساتیریو لوبغاړي، چې د سرګرمي پروګرامونه جوړوي، شامل دي. مګر ګنشمېر مسلکونه شته، چې د ماشوم په جسمي نیمګړتیا خپل ځانګړی اغېز درلودلی شي.

په یو شمېر هنري مسلکونو کې د یو ځانګړي جسمي نیمګړتیا پېلامې ډېرې لیدل کېږي، چې د هنرمندانو په ماشومانو کې د خولې، سترګو، غوږونو، کولمو او د زړه د جوړښت نیمګړتیاوې لیدل کېږي. د عکاسانو (عکس اخیستونکو) او یا هم د عکسونو د چاپونکي په ماشومانو کې د کتارکت «cataracts» و د سترګې د فشار لوړوالی «glaucoma» او یا هم د سترګې د یو شمېر انساجو د نشتوالي یا د سترګو د بینایي له نیمګړتیا سره ملې جسمي نیمګړتیاوې دي. په باغبانانو او

بزگرانو کې د هغو ماشومانو شمېر ډېر دی، چې د کولمو د جوړښت نیمګړتیاوې ډېرې پکې لیدل کېږي.

د فزیک پوهانو، سلمانانو او په سینګارتونو (آرایشگاه) کې کارکوونکو پلرونو او هغه شمېر نران چې د «ICT» په تخنیک کې او یا هم د خوراکه موادو په صنعت کې کار کوي او یا هم د اداري کار لپاره لکه سکرټر چې ډېره موده یې کار په ناسته تېرېږي، نو ډېر د دې مخاطرې سره مخامخ دي، چې ماشومان یې له جسمي نیمګړتیاوو سره وزېږيږي.

په دغه څېړنه کې دې ته پام نه دی شوی، چې یو شمېر کیمیاوي مواد، شعاوې او نور مضره سیمه ییز فکتورونو کولی شي د ماشومانو د دغه جسمي نیمګړتیاوو سبب شي. څېړونکي دغه فکتورونه د دغو بدمرغیو یعنې زېږدیزو معیوبیتونو یو مسبب فکتور ګڼي. دغه څېړونکي داسې انگېرنې کوي، چې د دوی څېړنه له مخکنیو پوهنیزو څېړنو سره یو شان هغو فکتورونو ته ښودنه کوي، چې د پلرونو مسلک یا ناوړه عادتونه یې خپل اغېز د مور په رحم کې پر لیا نازېږېدلي ماشوم پرېږدي.

زما خبرې:

په دې کې هېڅ شک نشته، چې یو شمیر ناوړه عادتونه (الکولي مشروبات، سېګرېټ، چرس، هیروین او کوکایین) کولی شي د انسان په نسل ساتنه او د ماشومانو په معیوبیت کې خپل رول ولوبوي. د دغو ناوړو عادتونو سره څېرمه باید هغه درملو ته هم پام وشي، چې تېراتوجن (د القاه، نطفې او زېږېدونکي) په موده کې ماشوم په جسمي، رواني او ذهني وده ناغېږه یا «teratogenic» اغېز کوي، چې مخکې له دې چې دنیا ته یو ماشوم راوړل کېږي، نو د استعمالونکو درملو په

اره له يو ډاکټر سره مشوره وشي، نو ډېر به گټور کار وي.

تاسو ته معلومه ده، چې يو شمېر مسلکونه هرو مرو له کيمياوي موادو سره سروکار لري، نو په دې اړه بايد بيا هم پلرونه او ميندې له يو او بل سره هر اړخيز خبرې وکړي او د خپل کار چاپېريال پخپله وڅېړي. په افغانستان کې په سينگارټونو کې هر ډول مواد لکه د ويشتو تافت، د نوکانو رنگونه او داسې نورې سورخي او سپېدې او يا د سترگو ريملونه يا د مخ مېکپونه کارول کېږي، چې ټول له کيمياوي موادو جوړېږي او له چينه راواردېږي، چې دغه مضر توکي خپل ناوړه اغېز د ماشوم په زېږېدنه او وده درلودلې شي او د مور په رحم کې د جسمي نيمگړتياوو سبب کېدلې شي. پوهنيزو څېړنو ښودلې ده، چې هغه ټولني چې له الکولي مشروباتو ډېره استفاده کوي، د معاشرت په شپه نيشه له خپلو ميرمنو سره نيژدې کېږي او يا هم امېدواره ميندې د الکولي مشروباتو په څښلو او يا دوخانياتو په استعمال سره د يو نيمگړي ماشوم د زېږېدلو چانس پخپله زياتوي.

نړيوالو څېړنو دا هم څرگنده کړې، چې هغه ماشومان، ځوانان چې ليا د جسمي ودې په پړاو کې دي، چې د روغتيا پالنې د څېړنو سره سم يو انسان تر ۲۱ (يووېشت کلنې) پورې پوره جسمي او رواني وده کوي، نو له دغه نه د کم عمر په ترڅ کې د الکولي مشروباتو، دوخانياتو او يا هم نورو مضرو توکيو کارول ځوانان د بدن د گنشمېر غړيو د ناروغيو او د

پوستکي د ټپونو تر څنګ د مغزي دېجنېراسيون «brain degeneration» له گواښ سره مخامخ کيږي، چې کېدی شي په ځواني يا هم زړښت کې د يادفراوشي «Alzheimer» د ناروغي له گواښ سره مخامخ شي، چې په دې ډول يو انسان پخپله ځان د معيوبيت کندی ته ورټېل وهي. د حضرت محمد (ص) حديث دی: سالم جسم او روغتيا د لوی څښتن ستر نعمت دی!

د ملګرو ملتونو د نړيوالې روغتيايي موسسې «WHO» لخوا ټول الکولي مشروبات لکه دوخانياتو (هيروين، کومايي او چرس) غوندې په روږدېدو مبتلا کونکو موادو کې شمېرلي دي، ځکه چې مشروبات په يو شمېر هېوادونو کې د دې سبب شوي دي، چې د مغزي دېجنېټېرېشن پروسه په نوي نسلونو کې پياوړې کړي او د دې تر څنګ د ناوړو عادتونو په ترڅ کې په گنشمېر ټولنو کې ديموگرافيکي داسې بدلونونه رامنځ ته شوي دي، چې د نسلونو د له منځه وړلو پدیده پکې پياوړې شوې ده، چې روسيه، بېلاروسيه او گنشمېر د شرقي اروپا ملکونه او يو شمېر لوېديز ملکونه د نفوس د له منځه تللو سره مخامخ شوي دي. سر بېره پر دې چې په لوېديزه اروپا کې د عمر ډېروالي ته ښودنه کېږي، خو بيا هم دغه ملکونه د ديموگرافيک نا انډولتيا له ستونزو سره مخامخ دي، چې پايله يې د بشر د نفوس ناانډوله ودې ته ښودنه کوي، چې د يو او يا بل نسل د بشپړ له منځه تللو گواښونو سره مله پدیده گڼل کېدلی شي.

<http://www.nu.nl/gezondheid/2861541/beroep-vader-beinvloedt-kans-geboortefwijing.html>

په درنښت